

Т.М. Сльозко, канд. екон. наук, доц. (*КНУТД, Київ*),
Р.В. Мошковецька, магістрант (*КНУТД, Київ*)

ВИРОБЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ВИТРАТ ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В умовах забезпечення сталого розвитку економіки важко переоцінити те значення, що має інформація про витрати, яка формується у системі управлінського обліку. Це пояснюється тим, що витрати є важливою складовою собівартості продукції, стаючи певною мірою одним із основних ціноутворюючих факторів, який значно впливає на процеси, що відбуваються у суб'єктів господарювання. Ці питання завжди знаходяться під пильним поглядом науки, тому важливим моментом є вироблення концептуального підходу до побудови інформаційної моделі витрат, яка формується у системі бухгалтерського обліку.

Таке вироблення ґрунтується на логіці дослідження проблем, пов'язаних із місцем обліку, контролю та аналізу витрат в управлінській системі суб'єкта господарювання, що може бути представлено у двох блоках. Перший блок являє собою вироблення концепції (1), другий – методику її реалізації (2). Вироблення концепції потребує у першу чергу сформулювати ту ключову мету, від якої в подальшому буде залежати поведінка об'єкту управління, яким у нас є витрати, у загальному управлінському циклі. Ця мета, з одного боку, має бути орієнтована на цілі оперативного, поточного і стратегічного управління витратами а, з іншого, має створювати умови для інформаційного забезпечення усіх функцій управління витратами: планування, обліку, контролю, аналізу і регулювання.

Формування мети при виробленні концепції (1) базується на наступних елементах: (1.1) вироблення цільової направленості функції обліку витрат в системі управління суб'єкта господарювання; (1.2) визначення основних завдань обліку витрат; (1.3) визначення місця обліку витрат у загальній системі управління суб'єкта господарювання; (1.4) побудова інформаційної моделі обліку витрат, яка забезпечить управління різних рівнів і рангів необхідною інформацією, що міститься в інформаційній моделі.

Блок реалізації концепції (2) включає: (2.1) побудову моделі послідовності організації бухгалтерської процедури з обліку витрат; (2.2.) вибір організаційних форм обліку витрат, котрі в найбільшій мірі узгоджувались би з цілями системи управління витратами; (2.3) розробка завдань з організації обліку витрат в галузі реалізації

концепції; (2.4) розміщення функції обліку витрат в організаційній структурі суб'єкта господарювання; (2.5) формування організаційних форм облікового апарату, найбільш ефективного для збору, реєстрації, систематизації та деталізації інформації (про витрати у тім числі), необхідної зацікавленим користувачам.

Блоки обґрунтування концепції (1) й методики її реалізації (2) органічно взаємозв'язані. На етапі реалізації, особливо при структуризації об'єкту, виробленні його цілей і задач, котрі найкращим чином були б використані у системі управління витратами, важливе місце займають інформаційні моделі витрат, у яких на основі облікових даних показані окремі ознаки чи характерні риси витрат за їхньою класифікацією (3). Для нашого дослідження класифікація включає ті ознаки об'єкту витрат, які використовують різні відділи управління суб'єкта господарювання для різних цілей: обліку загалом та управлінського зокрема; контролю та аналізу витрат; планування та прогнозування витрат.

Така класифікація детально розроблена Матюшиною Ю.В. та викладена у її статті [1]. Проаналізувавши різні класифікації витрат, вона сформулювала основні принципи їх класифікації: (3.1) орієнтація на визначений клас (групу) управлінських завдань; (3.2) відображення галузевої специфіки; (3.3) врахування характеру, організаційної і фінансової структури виробництва та управління; (3.4) єдність класифікацій для цілей планування, обліку, аналізу і контролю витрат; (3.5) взаємозв'язок класифікаційних ознак між собою; (3.6) комплексне використання в управлінні витратами всіх класифікаційних ознак.

Ця класифікація найкраще вписується у поставлене нами завдання вироблення концепції інформаційної моделі витрат, оскільки дає змогу її реалізувати в напрямку використання витрат для визначення планової і фактичної собівартості продукції (робіт, послуг); оперативного регулювання витратами з метою постійного отримання прибутку підприємством; забезпечення керівників різних рівнів і рангів необхідною інформацією про витрати для підтримання ефективної діяльності суб'єкта господарювання.

Література:

1. Матюшина Ю.В. Класифікація витрат як передумова організації управління підприємством // Економіка і регіон. – 2013. – № 2 (39). – С. 98-103 // [Ел.рес.]: Реж. доступу: file:///D:/Downloads/econrig_2013_2_19.pdf